

A táppénz¹

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL	2
A TÁPPÉNZ.....	9
I./1. Ki jogosult táppénzre? Mennyi időre jár a táppénz?	9
I./2. Mikor nem jár táppénz?.....	13
I./3. A táppénz alapja és összege.....	14
I./4. Levonások a táppénzből.....	15
I./5. A táppénz igénylése.....	16

¹ Utolsó frissítés: 2020.08.31. napján hatályos jogszabályok és
2020.09.21. napján hatályos járványügyi szabályok szerint

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL²

2020. szeptember 21-étől mindenki köteles – a hatodik életévét be nem töltött kiskorú kivételével – orvosi maszkot, munkavédelmi maszkot, illetve textil vagy más anyagból készült maszkot (a továbbiakban együtt: maszk) **olyan módon viselni, hogy az az orrot és a szájat folyamatosan elfedje, valóban maszkot kell viselni, nem elég például sállal vagy kendővel eltakarni a szájat** a tömegközlekedési eszközökön, illetve a várakozás során, az üzletekben (vendéglátó üzlet vendégeit kivéve), kulturális rendezvényeken (fellépők kivételével), moziban, múzeumokban, könyvtárakban, színházakban, közösségi színtereken, levéltárakban, ügyfélfogadó helyiségekben (közigazgatási szerv, posta esetében, illetve egyéb olyan ügyintézési helyiségben, ahol rendszeresen 5 főnél többen várakoznak).

Az egészségügyi intézményekben ugyancsak kötelezővé tették a maszkviselést (kivétel: betegek kórteremben), a szociális intézményekben pedig a dolgozóknak akkor kell maszkot hordaniuk, ha az ellátottakkal érintkeznek (közvetlenül, vagy tartósan 1,5 méteren belüli távolságban). Az intézményi ellátottaknak a közösségi programok során lehetőség szerint ugyancsak maszkot kell viselniük.

A felelősség az üzemeltetőké, az ő kötelezettségük a fentiek betartatása (szankciók előírásával, tömegközlekedésből,

² 431/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a járványügyi készüeltségi időszak védelmi intézkedéseiről

látogatásból kizárással), amelyet a kormányhivatalok és a kereskedelmi hatóság köteles ellenőriznek.

A kereskedelmi hatóság számos szankciót alkalmazhat:

1. a kötelezettség első alkalommal történő megszegése esetén **figyelmeztetést** alkalmaz,
2. a kötelezettség második alkalommal történő megszegése esetén **100.000 forinttól 1.000.000 forintig** terjedő bírságot szab ki,
3. a kötelezettség harmadik alkalommal történő megszegése esetén az üzletet, illetve a helyiséget legalább **3 napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja,**
4. a kötelezettség negyedik alkalommal történő megszegésétől kezdve az üzletet, illetve a helyiséget legalább a **kötelezettségszegések alkalmainak számával megegyező számú napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja.**

A szankciók azonos napon több egymást követő ellenőrzés alkalmával is kiszabható.

A szankció nem alkalmazható, ha az üzemeltető a szükséges intézkedéseket megtette a jogellenes helyzet felszámolása érdekében, így különösen ha

1. a jogsértő személyt felszólította távozásra,
2. a jogsértő személy kiszolgálását megtagadta, és
3. azt követően, hogy a jogsértő személy a távozásra történő felszólításnak nem tett eleget, a rendőrséget értesítette.

Speciális szabályok alkalmazandóak az oktatási intézményekben (belépés korlátozása, testhőmérséklet mérés), valamint a zenés, táncos rendezvények esetében, illetőleg a vendéglátó üzletek nyitva tartására.

2020. szeptember 21-étől a zárt helyen vagy a nem zárt helyen tartott, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet szerinti zenés, táncos rendezvény (a továbbiakban: rendezvény) – függetlenül annak nyilvános vagy nem nyilvános, valamint alkalmi vagy rendszeres jellegétől – abban az esetben tartható meg, ha a rendezvény helyszínén a jelenlévők létszáma – beleértve az ott foglalkoztatott személyeket – egy időben nem haladja meg **az 500 főt.**

A rendezvény helyszínén – az ott foglalkoztatottak kivételével – 23.00 óra után 06.00 óráig tilos tartózkodni.

Szintén szeptember 21-étől a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az ott foglalkoztatottak kivételével tilos tartózkodni, kivétel: a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az élelmiszer elvitelre történő megrendelése és átvétele, valamint a vételár megfizetése céljából és időtartamára megengedett a tartózkodás.

Szeptember 19-ével hatályát veszítette ugyanakkor a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseiről szóló 285/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet.

Utazási korlátozások³

A járványügyi készültségi időszak **utazási korlátozásairól** szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet 3. § a)–c) pontjában, valamint 7. § (3) bekezdés b) pontjában a „14” szövegrész helyébe a „10” szöveg lép, azaz a magyar állampolgárok Magyarországra történő belépésének

³ 432/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseivel kapcsolatos módosításáról

szabályai keretében, ha a magyar állampolgár esetében az egészségügyi vizsgálat fertőzés gyanúját nem állapítja meg, és

- a magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 10 napra hatósági házi karanténban,
- a nem külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban,
- a külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban

kerül elhelyezésre.

Az engedélyes a Magyarországra való belépés során egészségügyi vizsgálaton eshet át, amelynek tűrésére köteles,

- akinél az egészségügyi vizsgálat során a fertőzés gyanúja nem merül fel, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban kerül elhelyezésre.

A térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról⁴

Az influenza megbetegedés elleni védőoltáshoz oltóanyag a 2020. és 2021. évben térítésmentesen igényelhető. (2020. október 1-jén lép hatályba).

⁴ 433/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

Az a személy, aki a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot térítés ellenében veheti igénybe, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában legfeljebb az alább meghatározott díj fizetésére kötelezhető:

17. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR módszerrel történő kimutatására vonatkozó vizsgálat díja	17 000 Ft
18. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavétel díja	2 500 Ft

Ez nem alkalmazható abban az esetben, amikor az Ebtv. szerinti biztosított a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot az Egészségbiztosítási Alap terhére veszi igénybe. (2020. szeptember 21-étől hatályos)

Amennyiben a tesztelést házi orvos, kórház vagy hatóság rendeli el protokoll alapján, akkor továbbra sem kell majd fizetni. A hatósági ár azokra vonatkozik, akik önszántukból kérnek PCR-tesztet.

Eljárásrend az új koronavírussal kapcsolatban⁵

A Nemzeti Népegészségügyi Központ új eljárásrendet adott ki arról, hogyan kell kezelni a koronavírusos betegeket, a gyanús eseteket és a kontaktokat. 2020. szeptember 21-től a

⁵ Nemzeti Népegészségügyi Központ Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírussal kapcsolatban (követendő járványügyi és infekciókontroll szabályok) 2020. szeptember 21.

házi orvos PCR-teszt nélkül is koronavírus-fertőzöttnek minősítheti azt, aki a fertőzés tüneteit mutatja: tehát köhög, láza, vagy nehézlégzése van, esetleg az ízérzés hiánya vagy zavara jelentkezik.

PCR-tesztet csak akkor kötelező kérni, ha a páciensnek koronavírusra utaló tünetei vannak, és emellett

- az előző 14 napban koronavírus-fertőzött területen járt,
- vagy az előző 14 napban szoros kapcsolatban volt megerősített vagy valószínűsített fertőzöttel,
- vagy járó- illetve fekvőbeteg-ellátásra szorult,
- vagy közvetlen betegellátásban részt vevő egészségügyi dolgozó,
- vagy az előző 14 napban olyan bentlakásos intézmény lakója vagy dolgozója volt, ahol a kockázati csoportba tartozó személyeket gondoznak.

Akit a házi orvosa csak a tünetei alapján minősít fertőzöttnek, de nem tesztelnek, azt csak az orvos utasíthatja otthoni elkülönítésre, de nem kerül hatósági házi karanténba.

A pácienseket három csoportba sorolják:

- gyanús eset az, aki köhög, láza van, nehéz a légzése vagy hirtelen elvesztette a szaglását, ízlelését, vagy az orvosa úgy ítéli meg, hogy fertőzésgyanús,
- valószínűsített eset az, aki a fenti kritériumokon kívül az előző két hétben szoros kapcsolatban volt fertőzöttel, vagy olyan bentlakásos intézmény lakója, dolgozója, ahol járvány zajlik, illetve az, akinél a fertőzésre jellemző radiológiai eltérés kimutatható,
- megerősített eset pedig az, akinél klinikai mintában kimutatták a SARS-CoV-2-t.

Új szabály, hogy a kontaktkutatás során a fertőzőtől szoros kontaktusba került személyeknél csak akkor kötelező a PCR-teszt, ha az egészségügyi ellátórendszerben vagy a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátottak vagy dolgoznak.

A kontaktok esetében a járványügyi megfigyelés új időtartama 10 nap, és nem helyettesíthető két negatív PCR-teszttel.

Hitelfizetési moratórium

Január elsejétől további 6 hónappal meghosszabbítják a hitelmoratóriumot:

- gyermeket nevelő családok esetében a gyermekek számától függetlenül,
- a nyugdíjasok,
- munkanélküliek,
- közfoglalkoztatottak számára,
 - ezekben az esetekben nem kell kérni a moratóriumot, hanem automatikus, akkor kell jelezni, ha nem akarnak élni vele, ha a moratórium lehetősége ellenére fizetni szeretnének,
- vállalkozások számára akkor, ha bevételük több, mint 25%-kal csökkent és kérik,
 - ebben az esetben kérni kell a moratóriumot, nem automatikus, jelezni kell, ha élni kívánnak vele.

A TÁPPÉNZ

A köznyelvben még ma is gyakran szinonimaként használják a betegszabadság és a táppénz kifejezést, mégis fontos különbséget tenni a két fogalom között. Betegség miatti keresőképtelenség esetén az első 15 munkanapra nem táppénzt, hanem betegszabadságot vehet igénybe az arra jogosult.⁶ Naptári évenként **15 munkanap betegszabadság** adható ki a munkavállaló részére, azonban a betegszabadságot a munkavállaló kizárólag a saját megbetegedése esetén veheti igénybe, gyermeke betegsége esetén nem. A betegszabadságra való jogosultság lejárátát követő naptól jár táppénz a jogosultnak. A betegszabadságot a munkáltató adja ki, tartja nyilván és fizeti. A táppénz TB ellátás, de munkáltató is lehet TB kifizető hely. Közös mindkettőben, hogy a keresőképtelenséget orvosnak kell igazolnia.

I./1. Ki jogosult táppénzre? Mennyi időre jár a táppénz?

Táppénzre jogosult az a pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett (bruttó 3%) személy, aki a biztosítás fennállása alatt keresőképtelenné válik.

A táppénz intézményének megértése szempontjából kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a táppénz a keresőképtelenség esetén jár, ezért fontos tisztázni, hogy ki minősül keresőképtelennek.

⁶Általában munkaviszonyban álló munkavállaló, megbízottnak betegszabadság nem jár.

A táppénz szempontjából – saját körülménye okán – keresőképtelennek minősül:

- aki (saját, tehát nem a gyermeke) betegsége miatt munkáját nem tudja ellátni;
- aki terhessége, illetőleg szülése miatt nem tudja munkáját ellátni, és csecsemőgondozási díjra (CSED-re) nem jogosult;
- aki fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásban betegségének megállapítása vagy gyógykezelése miatt részesül (a biztosított kórházba került és ezért nem tud munkába járni);
- akit közegészségügyi okból foglalkozásától eltiltanak és más beosztást nem kap, vagy akit közegészségügyi okból hatóságilag elkülönítenek, továbbá aki járványügyi, illetőleg állat-egészségügyi zárlat miatt munkahelyén megjelenni nem tud és más munkahelyen (munkakörben) átmenetileg sem foglalkoztatható.

A táppénz szempontjából – gyermeke okán – keresőképtelennek minősül a gyermekápolási táppénzre, GYÁP-ra jogosult:

- az anya, ha kórházi ápolás alatt álló egyévesnél fiatalabb gyermekét szoptatja,
- a szülő a tizenkét évesnél fiatalabb gyermeke kórházi kezelése időtartamára abban az esetben, ha a gyermeke mellett tartózkodik a fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményben,
- a szülő, aki tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermekét otthon ápolja és a gyermeket a saját háztartásában neveli,

- a méltányosságból adható táppénz tekintetében a szülő, aki 12 éves, vagy annál idősebb, de 18 évesnél fiatalabb beteg gyermekét otthon ápolja, vagy
- a 12 éves, vagy annál idősebb, de 18 évesnél fiatalabb gyermeke kórházi kezelése időtartamára abban az esetben, ha a szülő a gyermeke mellett tartózkodik a fekvőbeteg ellátást nyújtó intézményben.

A fentiek tehát a táppénz – és annak részeként gyermekápolási táppénz (GYÁP) – lehetséges esetei, azaz a táppénz saját és gyermek betegsége esetén igénybe vehető keresetpótló pénzellátás. A törvény ezen felül szabályozza még a méltányosságból adható táppénzt is, amely a gyermekápolási táppénz kategóriájába tartozik.

A **keresőképtelenséget** természetesen **igazolni kell**, ennek elbírálására jogosult az egészségügyi szolgáltató finanszírozási szerződésben nevesített orvosa és a keresőképesség elbírálására jogosító szerződést kötött orvos (tehát az egészségbiztosítási alapból finanszírozott intézmény, pl. egy állami kórház vagy rendelőintézet orvosa, illetve a háziorvos). Magánorvosok magánrendelésen nem jogosultak elbírálni a keresőképtelenséget. A keresőképtelenség a vizsgálat időpontjától legfeljebb öt napra visszamenőleg igazolható, illetve orvosszakértői szerv tudja a keresőképtelenséget a vizsgálat időpontjától legfeljebb hat hónapra visszamenőleg igazolni.

Egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszony esetén a keresőképtelenséget, azok időtartamát, az ellátás mértékét, illetőleg összegét mindegyik jogviszonyban külön-külön kell megállapítani (még ugyanannál a foglalkoztatónál is).

Táppénz a betegszabadság lejártát követő naptól, vagy a gyermek betegsége esetén a betegség első napjától jár az

igazolt keresőképtelenség idejére, de legfeljebb a biztosítási jogviszony fennállásának időtartama alatt egy éven át.

A táppénz feltétele, hogy a keresőképtelenség alatt a jogosult személy munkaviszonya végig fennálljon, rendelkezzen legalább egy éves folyamatos biztosítási idővel és ne legyen táppénzelőzménye.

A biztosítási idő akkor minősül folyamatosnak, ha abban 30 napnál hosszabb megszakítás nincs, a folyamatosság hat a táppénz időtartamára és összegére is.⁷

A táppénzelőzmény az elmúlt egy évben táppénzen töltött időt jelenti, azaz minden táppénz előtt vizsgálni kell, hogy az elmúlt évben volt-e a jogosult táppénzen.

A munkanapokban számolt betegszabadsággal ellentétben a táppénz minden naptári napra jár, beleértve a szabadnapokat, a heti pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat is. A táppénz időtartamát csökkenteni kell viszont a táppénzelőzménnyel, tehát azzal az időtartammal, amely alatt az érintett személy az aktuális keresőképtelenséget megelőző 1 évben táppénzen volt. A táppénzelőzménybe ugyanakkor nem számítanak bele azok a táppénz időszakok, amelyek egyévesnél fiatalabb gyermek szoptatásán, beteg gyermek ápolásán, vagy közegészségügyi okból foglalkozástól eltiltáson, hatósági elkülönítésen vagy a járványügyi, illetőleg állat-egészségügyi zárlaton alapultak.

Aki a keresőképtelenségét közvetlenül megelőző folyamatos biztosítási időszaka alatt 1 évnél kevesebb biztosításban töltött nappal rendelkezik, csak ezen napok számának megfelelő számú napra kaphat táppénzt. Tehát annyi napra jár a táppénzt, ahány napig előtte biztosított volt. Egy évig

⁷ Nem számít viszont bele a 30 napi időtartamba maga a táppénz, a baleseti táppénz, a CSED, a GYED és a GYES folyósításának ideje.

annak járhat, akinek jelenlegi biztosítási jogviszonya a keresőképtelenség idejében több mint egy éves.

A fiatalok táppénzigényének a megítélésére speciális szabályok vonatkoznak. Így a biztosítási jogviszonyára tekintet nélkül jár a táppénz annak, aki tizennyolc éves kora előtt válik keresőképtelenné, vagy az iskolai tanulmányai megszűnését követő 180 napon belül válik biztosítottá, valamint keresőképtelenségéig megszakítás nélkül biztosítási jogviszonyban áll.

I./2. Mikor nem jár táppénz?

A táppénz a keresőképtelenség okán kieső keresetet pótolja. Nem jár táppénz, ha nincs keresetvesztés, mert nem lenne munkavégzés, vagy, mert valamilyen kereset jár a jogosultnak:

- amikor amúgy se lenne munkavégzés: a keresőképtelenségnek arra az időtartamára, amely alatt a biztosítás szünetel, munkavégzési kötelezettség hiányában keresetvesztés nincs, továbbá a betegszabadság lejártát követő szabadnapra és heti pihenőnapra, ha az azt követő munkanapon (munkaszüneti napon) a keresőképtelenség már nem áll fenn,
- amikor nincs keresetvesztés: a keresőképtelenségnek arra a tartamára, amelyre a biztosított a teljes keresetét megkapja, illetve, ha a keresetét részben kapja meg, a részben megkapott kereset után,
- ha van GYES a gyermekgondozást segítő ellátás folyósításának az idejére, ide nem értve az ellátás mellett végzett munka alapján járó táppénzt,

- az előzetes letartóztatás és a szabadságvesztés tartamára,
- más ellátás van folyamatban a saját jogú nyugdíj folyósításának időtartamára,
- a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a táncművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék folyósításának az idejére, ide nem értve a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a táncművészeti életjáradék, illetve az átmeneti bányászjáradék mellett végzett munka alapján járó táppénzt.⁸

A táppénz folyósítását meg kell szüntetni, ha a jogosult az elrendelt orvosi vizsgálaton elfogadható ok nélkül nem jelent meg, vagy a keresőképeség elbírálásának ellenőrzése során a szakértő, illetve a felülvéleményező főorvos általi vizsgálatához nem járult hozzá. A szakértő, illetve a felülvéleményező főorvos – a kezelő orvos jelenlétében – a keresőképeséget a jogosult tartózkodási helyén is ellenőrizheti.

A táppénzre jogosult a keresőképeségét elbíráló orvos utasításait nyilvánvalóan nem tartja be, illetve a gyógyulását tudatosan késlelteti.⁹

I./3. A táppénz alapja és összege

A táppénz összegét alapvetően meghatározó szempontok a biztosítási jogviszony folyamatossága és időtartama, valamint az adott időszakban figyelembe vehető jövedelem. A táppénz naptári napi összege hasonló lépésekkel kerül

⁸ A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 47. § (2) bekezdés

⁹ A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 47. § (3) bekezdés

megállapításra. A táppénz alapjának részletes számítására vonatkozó bonyolult szabályok így nem kerülnek kifejtésre.¹⁰ A táppénzt a naptári napi alap segítségével határozzák meg, amely során figyelembe kell venni, hogy a táppénz egy napra járó összege nem haladhatja meg a minimálbér kétszeresének harmincad részét. A minimálbér 2020-ban 161.000 Ft, ezért a táppénz napi összege nem lehet több mint 10.733 Ft.

A táppénz összege:

- legalább 730 napnyi folyamatos biztosításban töltött idő esetén a táppénz alapjának 60%-a,
- 730 napnál rövidebb folyamatos biztosításban töltött idő esetén a táppénz alapjának 50%-a,
- illetve fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás esetén ugyancsak a táppénz alapjának 50%-a lesz.

I./4. Levonások a táppénzből

A táppénz adóköteles társadalombiztosítási ellátás, amely bér jellegű nem önálló tevékenységből származó jövedelem, ezért teljes egészében adóköteles. 15% személyi jövedelemadót vonnak le a táppénz bruttó összegéből, járulékfizetési kötelezettség azonban nem áll fenn a táppénz után. Beleszámít a nyugdíjra jogosító szolgálati időbe az az időszak is, amelyet a jogosult táppénzen tölt. A fenti maximális táppénzösszeggel, mint bruttó összeggel számolva, a ténylegesen kifizetett nettó összeg maximuma $10.733 \text{ Ft} - 1.607 \text{ Ft} = 9.126 \text{ Ft/nap}$.

¹⁰ Bővebben A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 48. §

I./5. A táppénz igénylése

A munkavállaló a táppénz iránti kérelmét a munkáltatójához köteles benyújtani. Az egyéni vagy társas vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő vagy önfoglalkoztató elektronikus úton nyújthatja be kérelmét a megfelelő formanyomtatványon.¹¹ A táppénz iránti igényt az igénybejelentés napjától legfeljebb 6 hónapra visszamenőleg lehet érvényesíteni.

¹¹ Az „Igénybejelentés táppénz, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” című formanyomtatvány letölthető a <https://www.jogpontok.hu> honlapról, az Iratmintatár menüpontban.